

Het kenmerk van de christen

Hoofdstuk 8 uit “The Great Evangelical Disaster”¹

Dr. Francis A. Schaeffer

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling 1977. Voetnoten door M.V.

INHOUD

- [1. Het kenmerk en merkteken](#)
- [2. Mensen en broeders](#)
- [3. Een delicaat evenwicht](#)
- [4. Alleen jegens ware christenen](#)
- [5. De aan te leggen maatstaf](#)
- [6. Te kort schieten in liefde](#)
- [7. De beslissende apologie](#)
- [8. Eerlijke antwoorden, waarneembare liefde](#)
- [9. Valse opvattingen van eenheid](#)
- [10. Ware eenheid](#)
- [11. Zichtbare liefde](#)
- [12. Vergeving](#)
- [13. Wanneer christenen het oneens zijn](#)
- [14. Verdriet](#)
- [15. Liefde die veel kost](#)
- [16. Het verschil tussen verschillen](#)
- [17. Liefde in de praktijk](#)
- [18. Gescheiden, maar één](#)
- [19. Het enige ware kenmerk](#)

1. HET KENMERK EN MERKTEKEN VAN DE CHRISTEN

De eeuwen door hebben mensen vele verschillende symbolen gebruikt om te laten zien dat zij christen waren. Ze hebben herkenningstekens gedragen in de revers van hun jas, kettinkjes om hun nek gehangen, zelfs wel een speciale haardracht gedragen.

Natuurlijk is er tegen niets van dit alles bezwaar, als men zich daartoe geroepen voelt. Maar er is een veel beter teken - een merkteken dat niet zo maar om praktische redenen gebruikt wordt bij een speciale gelegenheid of in een bepaalde tijd. Het is een universeel kenmerk, geldig in al de eeuwen van de kerkgeschiedenis totdat Jezus wederkomt.

Wat is dit voor een teken?

Tegen het einde van Zijn aardse leven ziet Jezus vooruit naar Zijn dood aan het kruis, het open graf en de hemelvaart. Wetende dat Hij op het punt staat hen te verlaten, bereidt Jezus Zijn discipelen voor op wat komen gaat. En op dat moment maakt hij duidelijk wat het onderscheidende kenmerk van de christen zal zijn.

“Kinderkens, nog een kleine [tijd] ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en gelijk Ik de Joden gezegd heb: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen; [alzo] zeg Ik u nu ook. Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander”. (Joh. 13:33-35). Deze tekst openbaart het merkteken dat Jezus geeft als kenmerk voor een christen, niet voor een bepaalde tijd of bepaalde plaats, maar voor alle tijden en voor alle plaatsen, totdat Hij wederkomt.

---

¹ Nog steeds verkrijgbaar (in het Engels; uitgave 1984): ISBN 0-89107-308-6, Crossway Books. Hoofdstuk 8 ervan, “The Mark of the Christian” is beschikbaar op: <http://members.truevine.net/library@truevine.net/schaeffer.html> en <http://www.antithesis.com/features/mark.html>.

Let goed op, dat wat Hij hier zegt niet het constateren is van een feit. Het is een gebod, dat gepaard gaat met een voorwaarde: **“Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander”**. Er is dus sprake van een “indien”². Indien u gehoorzaamt, zult u het merkteken dragen dat Christus gaf. Maar omdat hier sprake is van een gebod, volgt er uit dat het overtreden kan worden.

Waar het hier op aankomt is, dat het mogelijk is christen te zijn zonder dat wij het merkteken vertonen. Maar als wij, overeenkomstig het gebod, willen dat niet-christenen kunnen zien, dat wij christenen zijn, dan moeten wij het merkteken vertonen.

2. MENSEN EN BROEDERS

De opdracht houdt in, onze medechristenen lief te hebben, onze broeders. Maar dat is niet het enige: we moeten het evenwicht bewaren en de andere kant van het onderwijs van Jezus niet vergeten: al onze medemensen lief te hebben; inderdaad, alle mensen, als onze naasten.

Alle mensen dragen het beeld van God. Zij hebben waarde³, niet als verlore zondaars, maar alleen al hierom dat zij naar Gods beeld geschapen zijn. De moderne mens verwerpt dit openbaringsgegeven; hij heeft geen sleutel tot het geheim wie hij is en daarom kan hij geen werkelijk blijvende waarde vinden, noch voor zichzelf, noch voor andere mensen. Daarom acht hij de waarde van andere mensen gering en doet hij al het verschrikkelijke waarvan wij getuige zijn. We leven in een zieke beschaving, waarin mensen de mensen behandelen als onmensen, als machines. Christenen behoren echter de waarde van de mens te kennen en er naar te handelen.

Alle mensen zijn onze naasten en we moeten hen liefhebben als onszelf. Wij moeten hen liefhebben op grond van hun geschapen zijn, ook indien zij niet verlost zijn, want alle mensen hebben waarde als beeldragers van God. Daarom moeten wij hen, zelfs als het offers kost, liefhebben.

Dit is natuurlijk ook geheel en al de bedoeling van Jezus' gelijkenis van de barmhartige Samaritaan: omdat een mens een mens is, moeten we hem liefhebben tot elke prijs.

Wanneer Jezus ons dus het speciale gebod geeft om onze Christelijke broeders lief te hebben, dan is dit niet om het algemene gebod te verwaarlozen. Die twee geboden zijn niet tegenstrijdig. Wij moeten niet kiezen tussen het liefhebben van alle mensen als onszelf en het liefhebben van de christenen op een bijzondere wijze. De twee geboden versterken elkaar.

Nu Jezus zo ernstig geboden heeft dat wij alle mensen als onze naasten zullen liefhebben, hoe belangrijk is het dan om onze medechristenen in het bijzonder lief te hebben. Indien ons gezegd wordt alle mensen, onze naasten, lief te hebben als onszelf, kunnen wij zeer zeker begrijpen dat, wanneer het gaat om hen met wie wij speciale banden hebben als medechristenen - één Vader hebbende, door één Heer Jezus Christus, met de inwoning door één Geest - het van overweldigend belang is, voor alle mensen zichtbaar te maken dat er bij ons diepe liefde is voor hen, met wie we deze speciale banden hebben. Paulus maakt deze dubbele verplichting duidelijk in Gal. 6:10: **“Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs”**. Hij negeert niet het gebod om alle mensen goed te doen. Maar het is toch niet zonder betekenis, dat hij er aan toevoegt: **“maar meest aan de huisgenoten des geloofs”**. Dit dubbele doel moet onze Christelijke gezindheid zijn, onze mentaliteit; wij moeten er bewust aan denken en wat het betekent van ogenblik tot ogenblik in het leven van alle dag. Het moet de houding zijn die onze uitwendige, waarneembare handelingen beheerst.

Heel dikwijls hebben ware, Schriftgelovige christenen, door de nadruk te leggen op de tweedeling der mensheid - het ene deel verloren, het andere gered, het ene nog in opstand tegen God, het andere tot God teruggekeerd door Christus - een indruk gegeven van voorbarige buitensluiting die afschuwelijk is.

---

² Statenvertaling: “zo”. King James Version: “if”. Textus Receptus: *ean* = indien.

³ Zie op mijn site: [“De Waarde van de Mens”](#).

Er is inderdaad een tweedeling in de mensheid. Vele mensen, die toch naar het beeld van God geschapen zijn, leven nog in opstand tegen God; anderen hebben, door de genade van God zich aan de door God geboden oplossing overgegeven.

Niettemin: er is in een ander belangrijk opzicht maar één mensheid. Alle mensen hebben dezelfde oorsprong. Krachtens hun schepping dragen alle mensen, hoezeer ook verwoest door de zonde, het beeld van God. Ze zijn mens gebleven en alle mensen zijn van één vlees, één bloed.

Daarom ligt onder die verdeling van de mensheid in tweeën de éénheid van alle mensen. En christenen moeten niet hun gelovige broeders liefhebben met uitsluiting van de niet-gelovende medemensen. Dat is verwerpelijk. Wij moeten te allen tijde het voorbeeld van de barmhartige Samaritaan bewust in gedachten houden.

3. EEN DELICAAT EVENWICHT

Het eerste gebod is dat we de Heere onze God moeten liefhebben met geheel ons hart, onze ziel en ons verstand. Het tweede gebod is het algemene gebod om de mensen lief te hebben. Let er op, dat het tweede gebod niet zegt speciaal christenen lief te moeten hebben. Het is veel wijder. Wij moeten onze naaste liefhebben als onszelf.

1 Thess. 3:12 legt op het dubbele gebod nadruk: “En de Heere vermeerde u, en make [u] overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u”. Hier wordt de rangorde omgekeerd. Eerst moeten wij als christenen liefde hebben jegens elkander en vervolgens ook jegens alle mensen; maar dat doet niets af aan de nadruk op de dubbele plicht. Eerder wijst dit op het delicate evenwicht - een evenwicht dat niet automatisch in de praktijk wordt gehandhaafd.

In 1 Joh. 3:11 zegt Johannes: “Want dit is de verkondiging, die gij van de beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben”. Jaren na Christus' dood roept Johannes bij het schrijven van deze brief ons terug naar het oorspronkelijke gebod van Christus dat we vinden in Joh. 13:34. Sprekende tot de gemeente zegt Johannes in wezen dit: “vergeet dit niet .... Vergeet dit niet. Dit gebod werd ons door Christus gegeven, terwijl Hij nog op aarde was. Dit moet ons kenmerk zijn”.

4. ALLEEN JEGENS WARE CHRISTENEN

Indien we nu nog eens zien naar het gebod in Joh. 13 zullen we een paar belangrijke dingen opmerken. In de eerste plaats is dit een gebod om bijzondere liefde te hebben jegens alle ware christenen, alle wedergeborenen. Van schriftuurlijk standpunt zijn niet allen die zichzelf christen noemen, ook werkelijk christen en dit komt in onze tijd wel heel duidelijk aan het licht. De betekenis van het woord “christen” is tot vrijwel nul gereduceerd. Waarlijk, er is geen woord dat zó gedevalueerd is; of het moest het Woord van God zelf zijn. Centraal in de leer van de betekenis der woorden is de gedachte dat een woord als symbool geen betekenis heeft zolang eraan geen inhoud is gegeven. Dit is volkomen juist. Omdat het woord “christen” als symbool tot iets gemaakt is dat uiterst weinig betekent, is het zo ver gekomen dat het in feite vaak niets zegt. Daar tegenover staat dat het bij de benoeming van een door Christus gegrepen mens alles zegt.

Jezus spreekt over het liefhebben van alle christenen. En dit is een gebod dat tweesnijdend is, want het betekent zowel, dat we ware christenen moeten onderscheiden van “naamchristenen” als bovendien te moeten oppassen dat we geen ware christenen buitensluiten. Of anders gezegd: mensen die niet anders dan humanisten zijn en liberale theologen die voortgaan met het christelijk etiket te misbruiken of mensen die wel lid van de kerk zijn maar wier benaming als “christen” alleen een formaliteit is, moeten niet tot de ware christenen gerekend worden.

Maar we moeten oppassen voor de tegenovergestelde dwaling. We moeten iedereen er bij rekenen die staat in het historisch bijbels geloof, en in het midden laten of hij wel lid is van onze partij of onze eigen groep.

Maar ook als een mens niet behoort tot de ware christenen hebben we nog de verantwoordelijkheid om hem lief te hebben als onze naaste. Wij kunnen dus niet zeggen: “Daar is iemand die, zo ver ik weet, niet behoort tot de groep der ware christenen en dus hoeft ik verder geen aandacht aan hem te geven, ik kan hem wel afschrijven”. Volstrekt niet. Hij valt onder het tweede gebod.

5. DE AAN TE LEGGEN MAATSTAF

Het tweede dat we moeten opmerken in deze verzen in Joh. 13 is de kwaliteit van de liefde die wij moeten hebben, met de juiste maatstaf gemeten. Wij moeten alle christenen liefhebben “gelijk Ik u liefgehad heb” zegt Jezus. Denk nu eens aan de aard en de grootte van Jezus’ liefde jegens ons. Natuurlijk. Hij is oneindig en wij zijn eindig. Hij is God en wij zijn mensen. Daar Hij oneindig is, kan onze liefde nooit zijn zoals de Zijne; ze kan nooit een oneindige liefde zijn.

Niettemin moet de liefde die Hij toen betoonde en die Hij nu betoont onze standaard zijn. Wij mogen onze standaard niet lager stellen. Wij moeten alle ware christenen liefhebben zoals Christus ons liefgehad heeft.

En nu kunnen er twee dingen gebeuren. We kunnen zeggen: “we begrijpen het” en dan een vlaggetje maken waarop we schrijven: “we hebben alle christenen lief” en dan op het geschikte ogenblik met dat vlaggetje gaan zwaaien ... Afschuwelijk!

Maar we kunnen ook heel anders reageren; het kan heel diep in ons gaan werken. Wanneer er zo’n diep werk in ons plaats heeft, dan zal dat veel tijd kosten, veel nadenken, veel gebed.

De kerk moet in een stervende beschaving een liefhebbende kerk zijn. Hoe zal dan een stervende cultuur ons gaan beschouwen? Jezus zegt: “**Hieraan zullen zij allen weten dat gij Mijn discipelen zijt, indien gij liefde hebt onder elkander**”. Temidden van de wereld, temidden van onze tegenwoordige stervende cultuur, geeft Jezus een recht aan de wereld. Door Zijn gezag geeft Hij aan de wereld het recht om te beoordelen of u en ik wedergeboren christenen zijn en dat moet af te lezen zijn van onze waarneembare liefde tot alle christenen.

Dat moet ons onrustig maken. Jezus wendt Zich tot de wereld en zegt: “Ik heb u iets te zeggen. Op grond van Mijn gezag geef Ik u een recht: U moogt beoordelen of iemand al of niet een christen is en het bewijs is de liefde die hij toont jegens alle christenen”. Of anders gezegd, als de mensen naar ons toe komen en ons hun oordeel naar het hoofd slingeren dat wij geen christenmensen zijn omdat wij geen liefde getoond hebben jegens andere christenen, dan moeten wij begrijpen, dat zij alleen een recht uitoefenen dat Jezus hun gegeven heeft.

En we moeten niet boos worden. Als de mensen zeggen: “u hebt andere christenen niet lief”, moeten we naar huis gaan, neerknielen en aan God vragen of wat de mensen zeggen al dan niet waar is. En als het waar is, dan hebben de mensen ook het recht om te zeggen wat zij zeiden.

6. TE KORT SCHIETEN IN LIEFDE

Op dit punt moeten we echter voorzichtig zijn. Wij kunnen echte christenen zijn, werkelijk wedergeboren christenen en toch te kort schieten in liefde jegens andere christenen. En inderdaad, als we de werkelijkheid onder de ogen willen zien, kunnen we het nog sterker zeggen. Er zullen ogenblikken zijn (en laten wij het met droefheid zeggen), dat wij als christenen in onze liefde jegens elkander zullen falen. In een gevallen wereld, waar geen volmaaktheid is totdat Jezus komt, weten wij dat het zo gaan zal. En natuurlijk, als wij falen, moeten wij God vergeving vragen.

Maar Jezus zegt hier niet dat ons te kort schieten in het liefhebben van alle christenen bewijst dat wij geen christenen zijn. Laat ieder van ons dit persoonlijk voor zichzelf onderzoeken. Als ik faal in mijn liefde jegens christenen, bewijst dit nog niet dat ik geen christen ben. Wat Jezus hier zegt is, dat indien ik niet de liefde heb jegens alle andere christenen die ik behoort te hebben, de wereld het recht heeft om te oordelen dat ik geen christen ben.

Dit onderscheid is beslissend. Indien we falen in onze liefde jegens alle christenen, moeten we niet tot wanhoop vervallen alsof dit bewijst dat we verloren zijn. Niemand behalve Christus heeft ooit geleefd zonder te falen. Indien het slagen in het liefhebben van onze broeders in Christus de maatstaf zou zijn of een mens al of niet een christen is, dan zouden er geen christenen zijn, omdat alle mensen te kort schieten. Maar Jezus geeft aan de wereld bij wijze van spreken een stuk lakmoespapier; een redelijke thermometer. Er bestaat een merkteken, dat indien het door de wereld niet gezien kan worden, haar tot de gevolgtrekking brengt: “deze man is geen christen”. Natuurlijk kan de wereld een verkeerde beoordeling geven; als de man waarlijk een christen is, heeft de wereld zich metterdaad vergist.

Het is waar, dat een niet-christen zich vaak verschuilt achter wat hij ziet in christenen om dan te schreeuwen: “huichelaars”, terwijl hij in werkelijkheid zelf faalt en de aanspraak van Christus niet wil erkennen. Maar dat is het niet waarover Jezus hier spreekt. Jezus spreekt hier over onze verantwoordelijkheid als persoon en als groep om alle andere christenen zo lief te hebben, dat de wereld geen deugdelijke reden zal hebben om te zeggen dat wij geen christenen zijn.

7. DE BESLISSENDE APOLOGIE

Maar er is iets dat nog meer verootmoedigt. En om dit te begrijpen moeten we luisteren naar Joh. 17:21, een gedeelte uit het hogepriesterlijk gebed. Jezus bidt hier: “Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt”. Jezus bidt dus voor de eenheid van de gemeente, de eenheid die specifiek gevonden moet worden onder de ware christenen. Jezus bidt niet om een humanistische, romantische eenheid tussen de mensen in het algemeen. Dit blijkt duidelijk uit vers 9, waar we lezen: “Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor hen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe”. Jezus maakt hier zeer zorgvuldig onderscheid tussen hen, die zich in geloof geheel aan Hem overgegeven hebben en hen die nog steeds in opstand tegen Hem leven. Wanneer Hij in het 21e vers bidt om eenheid, heeft Hij de ware christenen op het oog.

Let er echter goed op, dat Hij in vers 21 zegt: “opdat zij allen één zijn”. De klemtoon ligt hier, heel opmerkelijk, precies op hetzelfde punt als in Joh. 13, niet, dat zij die tot bepaalde groeperingen in de gemeente behoren één zouden zijn, maar dat alle wedergeboren christenen één zouden zijn.

En nu komt dan het gedeelte dat ons verootmoedigen moet. Jezus gaat voort met iets te zeggen dat mij altijd in het stof doet neerzinken. Indien wij als christenen hierdoor niet tot de grond toe verootmoedigd worden, zijn wij of erg ongevoelig of niet eerlijk, naar het mij voorkomt. Want Jezus geeft hier de beslissende apologie. Wat is de beslissende apologie, het beslissende verdedigingsgeschrift van het christendom? “Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt”. Dit is de beslissende apologie.

In Joh. 13 ging het er om, dat als een bepaalde christen geen liefde toont jegens andere ware christenen, de wereld het recht heeft te oordelen, dat hij geen christen is. Maar hier stelt Jezus iets vast, dat nog méér insnijdt, dat veel dieper gaat. Wij kunnen niet verwachten dat de wereld zal geloven dat de Vader de Zoon gezonden heeft, dat de aanspraken van Jezus terecht zijn en dat het christendom waar is, tenzij de wereld enige werkelijkheid ziet van de eenheid van ware christenen.

Nu, dat is schrikwekkend. Moeten wij niet ontroerd worden op dit punt?

Let weer goed op: Jezus zegt niet, dat christenen elkaar moeten beoordelen (of zij christen zijn of niet) naar deze maatstaf. Let hier toch vooral goed op. De kerk moet beoordelen of iemand christen is op basis van zijn leer, de veronderstelde inhoud van zijn geloof en naar de geloofwaardige belijdenis van zijn geloof. Wanneer iemand voor een plaatselijke gemeente verschijnt die haar taak goed vervult, zal hij ondervraagd worden over de inhoud van zijn geloof. Indien bijvoorbeeld een kerk bezig is met het behandelen van een ketterij (het Nieuwe Testament wijst er op dat zulke zaken in de kerk van Christus behandeld moeten worden) zal de kwestie van ketterij betrekking hebben op de inhoud van wat de man leerstellig gelooft. De kerk heeft het recht om iemand te beoordelen naar wat hij gelooft en onderwijst.

Maar wij kunnen niet verwachten dat de wereld op die manier zal oordelen, omdat de wereld niets geeft om geloofsleer. En dat is in het bijzonder waar in de tweede helft van de twintigste eeuw, waarin de mensen op grond van hun kennisleer zelfs niet meer geloven in de mogelijkheid van absolute waarheid. En als we omringd worden door een wereld die niet langer gelooft in het begrip “waarheid”, kunnen we zeker niet verwachten dat de mensen er enige belangstelling voor hebben of iemands geloofsleer juist is of niet.

Maar Jezus gaf het merkteken, dat de belangstelling van de wereld zal trekken, zelfs de belangstelling van de moderne mens die van zichzelf verklaart dat hij niets anders is dan een machine. Omdat iedere mens geschapen is naar het beeld van God en daarom streeft naar liefde, is er heel concreet

iets dat op iedere plaats ter wereld bestaan kan, op ieder willekeurig moment, iets dat niet kan falen zijn aandacht te trekken.

Wat is dat? Het is de liefde die ware christenen voor elkaar tonen en niet slechts voor hun eigen partij.

8. EERLIJKE ANTWOORDEN, WAARNEEMBARE LIEFDE

Natuurlijk moeten wij als christenen geen geringschatting hebben voor de noodzakelijkheid om eerlijke antwoorden te geven op eerlijke vragen. Wij moeten een apologie hebben die redelijk is en het verstand aanspreekt. De Bijbel beveelt het aan, en Christus en Paulus geven het voorbeeld. In de synagoge, op de markt, in de huizen en in bijna alle denkbare situaties hebben Jezus en Paulus over het christendom gediscussieerd. Daarom is het ook opdracht voor de christen bereid en in staat te zijn eerlijk antwoord te geven op een eerlijke vraag en dat dan te geven.

Toch zegt Christus dat tenzij ware christenen elkander liefhebben men van de wereld niet kan verwachten dat zij zal luisteren, zelfs als zij werkelijk afdoende antwoorden geven. Ongetwijfeld is het nodig dat wij levenslang studeren om eerlijke antwoorden te kunnen geven. Jaren lang heeft de orthodoxe evangelische kerk dit al te spaarzaam gedaan. Het is dus goed er tijd aan te besteden, om te leren hoe we moeten antwoorden op de vragen die door de mensen rondom ons gesteld worden. Maar terwijl we ons best doen om overtuigend te spreken tot een verloren wereld, moeten we toch nooit vergeten, dat de beslissende apologie die Jezus ons oplegt de waarneembare liefde is van ware christenen jegens ware christenen.

Al is het niet de centrale opmerking waar ik op het ogenblik mee bezig ben, toch moet de waarneembare liefde en eenheid onder ware christenen, die aan de wereld getoond wordt, ongetwijfeld dwars door de scheidlijnen gaan die de mensen verdeeld houden. Het Nieuwe Testament zegt dat die scheidlijnen niet essentieel zijn: “hetzij barbaar of Scyth, hetzij Griek of Jood, hetzij man of vrouw” (1Kor. 12:13; Gal. 3:28; Kol. 3:11).

In de kerk van Antiochië bevonden zich onder de christenen Joden en Grieken, mensen van verschillende stand: van de broer van Herodes af tot de slaven; en de van nature trotse Griekse christenen van Macedonië toonden een daadwerkelijke bezorgdheid voor de materiële noden van de Christelijke Joden in Jeruzalem. De waarneembare en praktische liefde onder ware christenen, die de wereld het recht heeft te toetsen, ook in onze dagen, moet onvoorwaardelijk allerlei scheidingsmuren doorbreken, zoals: verschil in taal, in nationaliteit, nationale grenzen, verschil in leeftijd, in huidskleur, in verstandelijke ontwikkeling of mate van welstand, in uitspraak, in afstamming, in bevolkingsklasse, in kleding, in korte of lange haardracht onder blanken, in Afrikaanse of niet-Afrikaanse haardracht onder zwarten, in het dragen van schoenen of het niet-dragen daarvan, voorts verschil in beschaving of in de meer traditionele en minder traditionele wijzen van eredienst.

Indien de wereld deze tot de grond doorgevoerde praktische liefde niet ziet, zal zij niet geloven dat Christus door de Vader gezonden was. Want de mensen zullen niet geloven alleen op grond van de juiste antwoorden die zij gekregen hebben. Deze twee mogen niet in tegenstelling tot elkaar gebracht worden. De wereld moet de juiste antwoorden hebben op haar eerlijke vragen, maar tegelijkertijd moet er een eenheid in liefde zijn tussen alle ware christenen. Dit is nodig, willen de mensen weten dat Jezus door de Vader gezonden en dat Zijn leer waar is.

9. VALSE OPVATTINGEN VAN EENHEID

Maar laten we er een klaar begrip van hebben wat deze eenheid is. We kunnen beginnen met enkele valse opvattingen af te wijzen.

In de eerste plaats is de eenheid waarover Jezus spreekt niet zo iets als een organisatorische eenheid. In onze tijd hebben we te maken met een kolossale trek naar kerkelijke eenheid. Het zit in de lucht - net als mazelen ten tijde van een epidemie - en het is overal om ons heen. Doch mensen kunnen allerlei soorten organisatorische eenheid bouwen en toch aan de wereld absoluut geen eenheid laten zien.

Het klassieke voorbeeld is de Rooms-katholieke kerk, alle eeuwen door. De Rooms-katholieke kerk heeft een grote uitwendige eenheid gehad - waarschijnlijk de grootste uitwendige organisatorische

eenheid die de wereld ooit gezien heeft - maar tegelijkertijd zijn er titanische en gruwelijke machtsworstelingen geweest tussen de verschillende orden binnen de ene kerk. Heden ten dage is er een nog groter verschil tussen het klassieke Rooms-katholicisme en het progressieve Rooms-katholicisme. De Rooms-katholieke kerk probeert nog een soort eenheid te bewaren, maar deze eenheid is alleen organisatorisch, want hier worden twee volkomen verschillende godsdiensten, twee verschillende opvattingen van God, twee verschillende opvattingen van waarheid overkoepeld.

En precies hetzelfde is te zeggen van de Protestantse oecumenische beweging. Men doet pogingen om de mensen organisatorisch samen te brengen op grond van Jezus' bevel, maar er is geen werkelijke eenheid, omdat twee totaal verschillende godsdiensten, bijbels christendom en een "christendom" dat helemaal geen christendom meer is, hierin betrokken worden. Het is kennelijk mogelijk een organisatorische eenheid te bewerken, er levenslang zijn energie aan te spenderen en toch in geen enkel opzicht ook maar in de buurt te komen van de eenheid waarover Jezus spreekt in Joh. 17.

Ik wil een goede organisatorische eenheid op een bijbelse, leerstellige basis niet bagatelliseren, maar Jezus spreekt hier over iets totaal anders, want er kan een grote organisatorische eenheid zijn zonder de minste geestelijke eenheid, zelfs in kerken die voor de zuiverheid van de leer gevochten hebben.

Ik geloof zeer sterk in het beginsel en de praktijk van de zuiverheid van de zichtbare kerk, maar je kunt kerken zien die voor de zuiverheid gevochten hebben en eenvoudig broeikassen zijn van lelijkheid, zonder waarneembare, liefdevolle, persoonlijke gemeenschap in hun midden, laat staan met andere ware christenen.

Er is nog een andere reden, waarom men de eenheid waarover Christus spreekt niet mag interpreteren als een organisatorische eenheid. Alle christenen - "opdat zij allen één zijn" - moeten één zijn. Het is duidelijk, dat er geen organisatorische eenheid kan zijn die alle wedergeboren christenen overal in de wereld kan omvatten. Er zijn ware, wedergeboren christenen, die tot geen enkele organisatie behoren. En tot welke organisatie zouden die ware christenen kunnen behoren die geïsoleerd van de wereld staan doordat zij vervolgd worden?

Klaarblijkelijk is de organisatorische eenheid niet het antwoord.

Er is nog een andere verkeerde opvatting van wat deze eenheid nu eigenlijk is. Dit is het gezichtspunt waaronder evangelische christenen dikwijls geprobeerd hebben te ontsnappen. **Maar al te dikwijls hebben evangelisch gezinden gezegd: "Wel, natuurlijk spreekt Christus hier over de mystieke eenheid van de onzichtbare kerk". En daarmee volstaan ze dan en denken er verder nooit meer over.**

In dogmatische termen uitgedrukt kan inderdaad van een zichtbare en een onzichtbare kerk gesproken worden. De onzichtbare kerk is de ware kerk - in zekere zin de enige Kerk die het recht heeft met een hoofdletter te worden geschreven. Omdat zij samengesteld is uit al degenen die zich aan Christus als Verlosser hebben overgegeven, is zij het belangrijkste. Zij is De Gemeente van Christus. Zodra ik christen word, zodra ik mijzelf overgeef aan Christus, word ik lid van deze Kerk en is er een mystieke eenheid die mij bindt aan alle andere leden. Dit is waar. Maar dit is het niet waarover Jezus spreekt in Joh. 13 en 17, want niemand kan deze eenheid verbreken en de schapen uit Christus' hand rukken. De woorden van Christus in verband brengen met de mystieke eenheid van de onzichtbare kerk komt er op neer, dat we ze reduceren tot een frase, een uitspraak zonder betekenis. In de derde plaats is het niet onze persoonlijke eenheid in Christus, waarvan hier sprake is. Het is waar, dat er wat onze positie in Christus betreft, een eenheid is, dat zodra wij Christus aanvaarden als Verlosser, wij één Heer hebben, één doop, één geboorte (de wedergeboorte) en dat wij bekleed zijn met de gerechtigheid van Christus. Maar dat is niet het punt waarom het hier gaat.

In de vierde plaats hebben wij een mooie en wondervolle wettige eenheid in Christus van alle christenen. De Vader, (de rechter van het heelal) spreekt wettig uit, op de grondslag van het werk van Christus, volbracht in plaats, tijd en geschiedenis, dat de bestaande zedelijke schuld van hen die zich op Christus verlaten hebben, weggedaan is. In dat feit hebben wij een wondervolte eenheid; maar ook dat is het niet waarover Jezus hier spreekt.

Het gaat niet op, wanneer evangelische christenen proberen te ontsnappen met het idee van de onzichtbare kerk en de andere genoemde eenheidsaspecten. **De verzen in Joh. 13 en 17 slechts in verband te brengen met het bestaan van de onzichtbare kerk maakt de uitspraak van Jezus tot een zinloze uitspraak. Wij maken er iets bespottelijks van, tenzij wij begrijpen dat Hij hier spreekt over iets dat zichtbaar moet zijn.**

Hier gaat het om, geheel en al: de wereld zal oordelen of Jezus door de Vader gezonden is op grond van iets dat waargenomen kan worden.

10. WARE EENHEID

In Joh. 13 en 17 spreekt Jezus over een werkelijke, waarneembare eenheid, een eenheid die beoefend wordt, die in praktijk gebracht wordt, dwars door alle scheidslijnen onder alle ware christenen.

De christen heeft werkelijk een dubbele taak. Hij heeft Gods heiligheid en Gods liefde beide in praktijk te brengen. De christen moet tonen dat God bestaat als de oneindig-persoonlijke God en verder moet hij tegelijk Gods karakter van heiligheid en liefde vertonen. Niet Zijn heiligheid zonder Zijn liefde, dat is alleen hardheid. Niet Zijn liefde zonder Zijn heiligheid, dat is slechts een compromis. **Alles wat een christen als persoon, of wat een Christelijke groep doet dat in gebreke blijft gelijktijdig en evenwichtig Gods heiligheid en Gods liefde te tonen biedt aan een opmerkelijke wereld niet een demonstratie maar een karikatuur van de God Die leeft.**

Overeenkomstig de Schrift en het onderwijs van Christus moet de liefde die getoond wordt buitengewoon sterk zijn. Het is niet maar iets dat je zo eventjes kunt zeggen.

11. ZICHTBARE LIEFDE

Wat dan is de betekenis van deze liefde? Hoe kan die zichtbaar gemaakt worden?

In de eerste plaats betekent het iets heel eenvoudigs: het betekent dat wanneer ik een fout heb gemaakt en wanneer ik gefaald heb om mijn broeder in Christus lief te hebben, ik naar hem toe ga en zeg: **“ik heb er spijt van”**. Dat is het eerste.

Het moge de lezer voorkomen dat we de zaak neerhalen door als eerste punt iets te noemen, dat zo heel eenvoudig schijnt. Maar als u denkt dat het gemakkelijk is, hebt u nog nooit geprobeerd het in praktijk te brengen.

In onze eigen groep, in onze eigen naverwante Christelijke gemeenschappen, zelfs in onze families, gaan wij als christenen, wanneer we gebrek aan liefde jegens elkander getoond hebben, niet bepaald vanzelfsprekend naar de ander om te zeggen: **“ik heb er spijt van”**. Zelfs op het eenvoudigste vlak is het nooit erg gemakkelijk.

Het schijnt wel erg simpel te beginnen met te zeggen dat we er grote spijt van hebben, en vergeving te vragen, maar dat is het niet. Dit is de weg van vernieuwde kameraadschap, of het nu is tussen man en vrouw, ouder en kind, binnen een Christelijke gemeenschap of tussen groepen. Wanneer wij gebrek aan liefde getoond hebben jegens elkander, worden wij door God geroepen heen te gaan en te zeggen: **“ik heb er spijt van .... ik heb er echt spijt van”**. Als ik niet gewillig ben mijn spijt te beuigen jegens iemand die ik onrecht heb aangedaan - in het bijzonder wanneer ik hem geen liefde betoond heb - heb ik zelfs nog geen begin gemaakt met nadenken over de betekenis van een Christelijke eenheid die de wereld kan zien. De wereld heeft dan het recht in twijfel te trekken of ik wel een christen ben. En nog sterker, laat mij het nog eens zeggen, indien ik niet gewillig ben om juist dit simpele ding te doen, heeft de wereld recht om in twijfel te trekken of Jezus door God werd gezonden en of het christendom waar is.

Hoe goed hebben wij dit bewust in praktijk gebracht? Hoe dikwijls zijn wij, in de kracht van de Heilige Geest, naar christenen in onze eigen groep gegaan en hebben gezegd: **“ik heb er spijt van”**? Hoeveel tijd hebben wij er aan besteed om het contact te herstellen met personen in andere groepen, door tot hen te zeggen: **“ik heb spijt van wat ik gedaan heb, wat ik gezegd heb, wat ik geschreven heb”**? Hoe vaak is de ene groep gegaan tot de andere groep met wie ze getwist had om te zeggen: **“wij hebben er spijt van”**? Dit is zo belangrijk, dat het voor alle praktische gevallen een deel is van de prediking van het Evangelie zelf. De waarneembare praktijk van de waarheid en de waarneemba

re praktijk van de liefde gaan hand in hand met de proclamatie van het goede nieuws van Jezus Christus.

Ik heb één ding onder ware christenen in hun geschillen in vele landen waargenomen: wat ware Christelijke groepen en christenen verdeelt en scheidt - en een bitterheid achterlaat die 20, 30 of 40 jaren kan duren (of 50 of 60 jaren: in de herinnering van een zoon) - is niet verschil in leer of geloof, en dit gaf ook niet in de eerste plaats aanleiding tot het geschil. Onveranderlijk was het gebrek aan liefde - en de bittere dingen die gezegd waren door ware christenen tijdens die geschillen. Deze blijven in de geest kleven als lijm. En terwijl de tijd voortgaat en de verschilpunten tussen de christenen of de groepen kleiner lijken dan zij vroeger waren, zijn daar nog steeds die bittere, bittere dingen die wij zeiden middenin de naar onze mening goede en voldoende objectieve discussie. Het zijn deze dingen - deze liefdeloze houdingen en woorden - die de kwalijk riekende geur veroorzaken die de wereld opmerkt in de kerk van Jezus Christus, onder hen die toch echt ware christenen zijn.

Indien we gevoelen, dat wij als ware christenen van mening moeten verschillen, en eenvoudig onze tong in toom houden en in liefde spreken, dan zou in vijf of tien jaar de bitterheid weg kunnen zijn. Maar in plaats daarvan laten wij lidtekenen achter - een vloek voor hele generaties. Niet zozeer een vloek in de kerk, maar een vloek in de wereld. Koppen in de bladen van de Christelijke pers brengen het kwade nieuws en van tijd tot tijd kookt het over in de wereldse pers - christenen, die zulke bittere dingen zeggen over andere christenen!

De wereld ziet toe, haalt de schouders op en keert zich af. Zij heeft zelfs niet het begin gezien van een levende kerk temidden van een stervende beschaving. Zij heeft nog niet het begin gezien van wat Jezus aanwijst als de beslissende apologie - waarneembare eenheid onder ware christenen, die waarlijk broeders zijn in Christus. Onze scherpe tong, het gebrek aan liefde tussen ons - niet het noodzakelijke vaststellen van verschillen die tussen ware christenen kunnen bestaan - zij zijn het, die eigenlijk de wereld in verwarring brengen.

Hoe verschilt dit van het duidelijke en directe bevel van Jezus Christus - een waarneembare eenheid te tonen die gezien kan worden door een wereld die opmerkzaam toeziet!

12. VERGEVING

Maar er behoort meer tot waarneembare liefde dan te zeggen dat het ons spijt. Er moet ook openlijke vergeving zijn. Het is moeilijk om te zeggen: "ik heb er spijt van", het is nog moeilijker om te vergeven. De Bijbel maakt echter duidelijk, dat de wereld een vergevende geest moet zien in het midden van Gods volk.

In het Onze Vader leert Jezus Zelf ons te bidden: "vergeef ons onze schulden, **gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren**". Nu moeten wij meteen zeggen, dat deze bede niet is de smeking om gered te worden, niet de vraag om wedergeboren te worden (want discipelen zijn wedergeboren, op grond van het volbrachte werk van Christus en niets anders), maar ze heeft wel te maken met de existentiële, van ogenblik tot ogenblik ervaren verhouding tot God. Wij hebben vergeving voor al onze zonden nodig tot onze rechtvaardiging en daarna hebben wij van ogenblik tot ogenblik vergeving nodig voor onze zonden, op grond van het werk van Christus, ten einde in open gemeenschap met God te komen. Wat de Heere ons geleerd heeft te bidden in het Onze Vader moet een christen zeer ootmoedig maken, iedere dag van zijn leven. Want wij vragen daarin aan de Heere ons de werkelijke ervaring te geven van de gemeenschap met Hem, terwijl wij anderen vergeven.

Er zijn christenen die zeggen dat het Onze Vader niet bedoeld is voor de tijd waarin we nu leven⁴; de meesten van ons zeggen van wel. Maar toch denken we tegelijkertijd nauwelijks eens per jaar aan ons gebrek aan een vergevend hart, en dat in betrekking tot Gods vergeving aan ons. Vele christenen schijnen zelden of nooit het verband te zien tussen hun eigen gebrek aan werkelijke gemeenschap met God en hun gebrek in het vergeven van zonde aan mensen, ook al mogen zij dan het Onze Vader op een formele wijze telkens weer opzeggen in hun wekelijkse zondagsdiensten.

---

⁴ Het 'Onze Vader' blijft ons echter leren wat God van ons vraagt. Vergeving neemt daar een belangrijke plaats in. Het genadeverbond leert ons dat Gods vergiffenis nu de grondslag is om elkaar te vergeven: Ef 4:32. Zie: [Het Onze Vader](#).

Wij moeten allen voortdurend erkennen, dat we vergevingsgezindheid niet zo in praktijk brengen als we moesten. En toch luidt het gebed: “vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven. onze schuldenaren”. Wij moeten een vergevingsgezind hart hebben, zelfs voordat de betreffende persoon zijn spijt betuigt over het verkeerde dat hij gedaan heeft. Het Onze Vader geeft niet de indruk, dat pas als de ander spijt heeft, wij de eenheid moeten tonen door een vergevingsgezinde geest. Veeleer wordt op ons een beroep gedaan een vergevende geest te hebben zonder dat de ander de eerste stap heeft gedaan. We mogen wel zeggen, dat hij fout is, maar terwijl we dat zeggen moeten we vergevingsgezind zijn.

Deze geest van vergevingsgezindheid moeten we niet alleen hebben jegens christenen, maar jegens alle mensen. Maar zeker, als het geldt voor alle mensen, dan is het bijzonder belangrijk tegenover christenen.

Zulk een vergevingsgezinde geest. wijst op een houding van liefde jegens anderen. Maar, zelfs waar men dit een houding kan noemen, werkelijke vergevingsgezindheid is iets dat men kan waarnemen. Geloof mij, u kunt naar iemands gezicht zien en weten waar hij staat wat betreft de vergevingsgezindheid. En de wereld wordt geroepen om naar ons te zien en te kijken of wij liefde hebben dwars door de groeperingen en scheidslijnen heen. Nemen zij waar, dat wij zeggen: “ik heb er spijt van” en kunnen zij een vergevingsgezind hart in ons opmerken? Onze liefde zal niet volmaakt zijn, maar ze moet wel zo wezenlijk zijn dat de wereld haar kan opmerken, anders past onze houding niet in het verband van de teksten in Joh. 13 en 17. En wanneer de wereld dit niet opmerkt onder ware christenen, heeft zij een goede reden om de twee vreselijke oordelen uit te spreken die door deze teksten worden aangegeven, namelijk dat wij geen christenen zijn en dat Jezus niet door de Vader gezonden werd.

13. WANNEER CHRISTENEN HET ONEENS ZIJN

Wat gebeurt er dan, wanneer wij gedwongen zijn het met andere broeders in Christus oneens te zijn wegens de noodzaak om ook Gods heiligheid te tonen hetzij in leer of in levenspraktijk?

Wat de levenspraktijk betreft laat Paulus ons duidelijk het juiste evenwicht zien in de eerste en tweede brief aan de Korinthiërs. En hetzelfde is van toepassing wat betreft de leer.

Eerst bestraft hij in 1Kor. 5:1-5 de gemeente van Korinthe omdat zij een man, die daadwerkelijk overspeler is, toestaat in de kerk te blijven zonder tucht toe te passen. Op grond van de heiligheid van God, wegens de noodzaak om deze heiligheid te tonen aan een toeziende wereld, en omdat zo'n oordeel volgens Gods geopenbaarde wet recht is in Gods oog, bestraft Paulus de gemeente daar zij op de man geen tucht heeft toegepast.

Nadat zij hem onder de tucht hebben gesteld, schrijft Paulus opnieuw aan hen in 2Kor. 2:6-8 en bestraft hen omdat zij geen liefde betonen. Deze twee dingen behoren bij elkaar. Ik ben dankbaar, dat wij in het bezit zijn van wat Paulus hierover schrijft in zijn eerste en in zijn tweede brief, want hier zien we dat er een tijd tussen verlopen is. De Korinthiërs hebben zijn advies gevolgd, zij hebben de christen onder tucht gesteld; en dan schrijft Paulus aan hen: “Je oefent tucht op hem, maar waarom tonen jullie niet je liefde jegens hem?” Hij had kunnen voortgaan met aan te halen wat Jezus gezegd heeft door te schrijven: “Bedenken jullie niet dat de heidenen in Korinthe om je heen het recht hebben om te zeggen dat Jezus niet door de Vader gezonden werd, omdat jullie geen liefde toont voor de man die je terecht onder tucht hebt gesteld?”

Hier doet zich een zeer belangrijke vraag voor: hoe kunnen wij de eenheid in Christus laten zien die Christus ons gebiedt zonder deel te hebben aan de fouten van de ander? Ik wil een paar manieren aan de hand doen waarop wij daadwerkelijk deze eenheid kunnen tonen, zelfs dwars door de lijnen heen die ons moeten scheiden.

14. VERDRIET

In de eerste plaats moeten wij nooit tot zulk een verschilpunt met ware christenen komen zonder verdriet en zonder tranen. Dit klinkt simpel, vindt u niet? Maar geloof me, evangelische christenen hebben dan dikwijls géén verdriet getoond. We gaan er op los, naar het schijnt heel erg blij met het

vinden van fouten bij anderen. We verheffen onszelf door anderen naar beneden te trekken. Dit kan nooit een werkelijke eenheid tussen christenen demonstreren.

Daar is slechts één soort mensen dat de strijd des Heren kan voeren op een enigszins juiste wijze en dat zijn de mensen die van nature niet strijdlustig zijn. Een strijdlustig mens heeft de neiging tot vechten omdat hij strijdlustig is; ten minste, daar lijkt het op. De wereld moet opmerken dat wanneer we als ware christenen met elkaar moeten verschillen, wij dat niet doen omdat we graag bloed ruiken, of de geur van de arena of van het stierengevecht, maar omdat we moeten om Gods wil. Indien er tranen zijn wanneer we moeten spreken, dan kan iets moois verwacht worden.

In de tweede plaats, in verhouding tot de ernst van wat er verkeerd is tussen ware christenen, is het van belang bewust een liefde te tonen die door de wereld opgemerkt kan worden. Niet alle geschilpunten tussen christenen zijn even ernstig. Sommige zijn van weinig betekenis, andere zijn van overwegend belang.

Hoe ernstiger de zaak is, des te belangrijker is het om de heiligheid van God te tonen, om te zeggen wat verkeerd is. Maar tegelijkertijd, hoe ernstiger de verschilpunten worden, des te belangrijker wordt het om tot de Heilige Geest op te zien om ons in staat te stellen liefde te tonen jegens de ware christenen met wie we het niet eens mogen zijn. Als het slechts een onbelangrijk verschilpunt is, kost het tonen van liefde niet veel inspanning. Maar waar het verschilpunt werkelijk belangrijk wordt, wordt het naar verhouding meer van belang, dat we spreken over Gods heiligheid. En het wordt in toenemende mate belangrijk dat we dan aan de wereld kunnen tonen, dat we elkaar nog steeds liefhebben.

Maar menselijk gesproken, handelen we juist in de tegenovergestelde richting: bij de minder belangrijke geschilpunten tonen wij meer liefde jegens ware christenen, maar naarmate de verschillen op belangrijker terrein komen, hebben we de neiging minder liefde te betonen. We moesten juist omgekeerd doen. Wanneer de verschillen tussen ware christenen groter worden, moeten we bewust liefhebben en moet de liefde zo openbaar worden, dat de wereld het kan zien.

Laten we ons dus afvragen: is mijn verschilpunt met mijn broeder in Christus van het uiterste belang? Indien dit zo is, dan is het dubbel belangrijk dat ik een tijd op mijn knieën doorbreng om de Heilige Geest te vragen, Christus te vragen, Zijn werk te doen door mij en mijn groep, opdat ik en wij liefde mogen tonen ook in dit grotere verschilpunt dat er gekomen is met een broeder in Christus, of met een andere groep van ware christenen.

15. LIEFDE DIE VEEL KOST

In de derde plaats moeten we een daadwerkelijke liefde tonen midden in het geschil, zelfs wanneer dit ons veel kost. Het woord liefde moet niet zo iets als een vlag zijn. Of anders gezegd, wij moeten alles doen wat gedaan kan worden om deze liefde te tonen hoeveel het ook moge kosten. We moeten niet zeggen: “ik heb je lief” en dan overgaan tot de orde van de dag.

Zo denken mensen dikwijls dat christendom iets week is, slechts een soort van goedgezinde liefde die kwaad even liefheeft als goed. Dit is niet het standpunt van de Bijbel. **De heiligheid van God moet getoond worden tegelijk met liefde.** We moeten daarom oppassen, dat we niet gaan zeggen dat wat verkeerd is, goed is, onverschillig of dit nu op het terrein van de leer ligt of van het praktische leven, in onze eigen groep of in een andere. Wat verkeerd is, is overal verkeerd, en we hebben in die situatie de verantwoordelijkheid om te zeggen dat wat verkeerd is inderdaad verkeerd is. Maar tevens moet onze liefde te zien zijn, wat het ook moge kosten.

De Bijbel maakt dat we hier niet aan kunnen ontkomen. In 1Kor. 6:1-7 lezen wij: **“Durf iemand van u, die een zaak heeft tegen een ander, te gaan rechten voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen? Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij [dan] de geringste rechtszaken onwaardig? Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan? Zo gij dan rechtszaken hebt, die dit leven aangaan, zet die [daarover], die in de gemeente het minst geacht zijn. Ik zeg u [dit] tot schaamte. Is er [dan] also onder u geen, die wijs is, ook niet één, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders? Maar de [ene] broeder gaat met de [anderen] broeder rechten, en dat voor ongelovigen. Zo is er dan nu geheel en al gebrek onder u, dat gij met elkander rechtszaken hebt. Waarom**

lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade?" Wat betekent dit? De kerk moet niet laten passeren wat verkeerd is, maar de christen moet desnoods praktisch, geldelijk verlies lijden om de eenheid te tonen die ware christenen moeten hebben, liever dan een rechtszaak te openen tegen andere ware christenen, want dit zou een waarneembare eenheid voor de opmerzaam toeziende wereld vernietigen. Dit is liefde die wat kost, maar het is juist die liefde in de praktijk, die gezien kan worden.

Paulus spreekt hier over iets, dat gezien kan worden, dat heel concreet is: te midden van een niet te vermijden verschilpunt met zijn broeder, moet de christen zulk een liefde tonen dat hij gewillig is verlies te lijden - niet alleen maar geldelijk verlies (ofschoon de meeste christenen alle liefde en eenheid schijnen te vergeten wanneer er geld bij betrokken is), maar om wat voor verlies het ook gaat.

Hoe ook de specifieke omstandigheden zijn, er moet een praktische betoning van liefde zijn die aangepast is aan het speciale geval. De Bijbel is een bij uitstek praktisch boek.

Een vierde manier waarop we liefde kunnen tonen zonder deel te hebben aan de fout van onze broeder is, het probleem aan te vatten met het verlangen om het op te lossen en niet zozeer met het verlangen om te "winnen".

Wij houden allen ervan om gelijk te hebben: te "winnen". Ja, er is niemand die zo verlangt gelijk te hebben als de theoloog. De geschiedenis van de theologie is maar al te dikwijls één voortgezet vertoon geweest van het verlangen om te winnen.

Maar wij moesten bedenken, dat het doel van ons werk bij alle geschillen is een oplossing te verkrijgen - een oplossing die aan God de eer zal geven, die trouw zal zijn aan de Bijbel, en die de liefde van God zal tonen tegelijk met Zijn heiligheid. Wat is onze houding, wanneer wij gaan zitten om met onze broeder te praten, of wanneer een groep met een andere groep geschilpunten gaat bespreken? Het verlangen om als overwinnaar er uit te komen? Indien er enig verlangen naar liefde is, zullen wij iedere keer dat wij een verschilpunt bespreken, naar een oplossing verlangen en niet dat bewezen zal worden dat wij gelijk gehad hebben.

16. HET VERSCHIL TUSSEN VERSCHILLEN

Een vijfde manier waarop wij een praktisch waarneembare liefde aan de wereld kunnen tonen zonder deel te hebben aan de fout van onze broeder is: ons goed voor ogen te houden, welbewust, en anderen er toe te brengen er ook van doordrongen te zijn, dat het wel gemakkelijk is om compromissen te sluiten en wat slecht is goed te noemen, maar dat het even gemakkelijk is om te vergeten onze eenheid in Christus te tonen. Deze houding moet constant en welbewust ontwikkeld worden - er moet over gesproken en geschreven worden in en tussen de groepen onderling en ook onder elkaar als individuele personen. Ja, er moet over worden gesproken en geschreven, voordat er geschillen komen tussen ware christenen. Over al het andere hebben we conferenties. Maar wie heeft ooit gehoord van een conferentie waarin besproken zou worden hoe ware christenen in de praktijk zowel trouw aan de heiligheid van God kunnen betonen als, tegelijkertijd, in de praktijk trouw aan de liefde van God, ten overstaan van een opmerzaam toeziende wereld? Wie heeft ooit gehoord van preken of geschriften die zorgvuldig de gelijktijdige beoefening van twee beginselen naar voren brengen, die op het eerste gezicht tegen elkaar in schijnen te gaan, namelijk: (1) het beginsel van de praktijk van de zuiverheid van de zichtbare kerk wat betreft leer en leven en (2) het beginsel van de praktijk van een zichtbare liefde en eenheid onder alle ware christenen?

Indien er geen zorgvuldig preken en schrijven over deze dingen gevonden wordt, zijn wij dan zo dwaas om te denken dat er in de praktijk iets moois zal zijn wanneer geschilpunten tussen ware christenen eerlijk onder de ogen moeten worden gezien?

Voor een opmerzaam toeziende wereld zal een zichtbare liefde temidden van geschillen aantonen dat er een verschil is tussen verschillen onder christenen, en verschillen onder andere mensen. De wereld moge niet begrijpen waarover christenen het hebben bij hun verschilpunten, maar zij zullen heel snel het verschil zien tussen onze verschillen en de verschillen van de wereld, indien zij zien dat wij onze verschillen in open en zichtbare liefde op een praktische grondslag behandelen.

Dat is verschillend. Kunt u nu begrijpen waarom Jezus zei dat dit de opmerkzaamheid van de wereld zou trekken? U kunt niet verwachten, dat de wereld leerstellige verschillen zal begrijpen, in het bijzonder in onze dagen, waarin het bestaan van echte waarheid en wezenlijke vastigheden als ondenkbaar worden beschouwd, zelfs als begrip.

Wij kunnen niet verwachten, dat de wereld zal begrijpen dat wij op de basis van Gods heiligheid een verschillend soort van geschillen hebben, omdat het gaat om Gods absolute waarden. Maar wanneer mensen van de wereld verschilpunten zien tussen ware christenen die tegelijk een zichtbare eenheid vertonen, zal dat de weg banen voor hen om de waarheid van het christendom te overwegen en de aanspraak van Christus dat de Vader de Zoon gezonden heeft.

In feite hebben wij een grotere gelegenheid om te tonen wat Jezus hier zegt temidden van onze verschillen, dan wanneer we geen verschilpunten hebben. Natuurlijk moeten we er niet op uit zijn om verschillen onder christenen op te sporen; die zijn er al genoeg, ook zonder dat we proberen er meer te vinden. Maar toch, het is juist te midden van een verschil dat we een prachtgelegenheid krijgen de wereld van onze en zo van Gods liefde te overtuigen. Wanneer alles goed gaat en we allen in een kring staan, in een aardige kleine cirkel, is er niet veel opzienbarends voor de wereld. Maar wanneer we komen tot het punt dat er werkelijk een belangrijk verschil is, en wij beginselen in het licht stellen waarmee niet gesold mag worden doch tegelijkertijd zichtbare liefde, dan is er iets dat de wereld kan zien, iets dat zij kan gebruiken om te oordelen, dat dezen werkelijk christenen zijn en dat Jezus inderdaad door de Vader gezonden is.

17. LIEFDE IN DE PRAKTIJK

Laat mij twee mooie voorbeelden geven van zulk een zichtbare liefde. Het ene gebeurde onder de Broedergemeenten in Duitsland onmiddellijk na de laatste oorlog. Om de kerk in zijn macht te krijgen had Hitler de vereniging bevolen van alle godsdienstige groepen in Duitsland, en trok hij hen door de wet bij elkaar. De Broedergemeenten waren verdeeld over deze zaak. De helft aanvaardde het bevel van Hitler, en de helft weigerde. Degenen, die zich onderwierpen hadden het natuurlijk veel gemakkelijker, maar gaandeweg, in deze organisatorische eenheid met de liberale groepen, begon hun eigen leerstellige zuiverheid en geestelijk leven te kwijnen. Aan de andere kant bleef de groep die geweigerd had geestelijk sterk, maar was er nauwelijks één familie waarin niet iemand stierf in een Duits concentratiekamp. Kunt u zich de emotionele spanning voorstellen? De oorlog is voorbij en deze Christelijke Broeders zien elkaar weer. Zij hadden dezelfde leer en vroeger hadden zij gedurende meer dan een generatie samengewerkt. Wat gaat er nu gebeuren? Een man staat zijn vaders dood in een concentratiekamp levendig voor de geest en hij weet dat die mensen in de andere groep veilig bleven. Maar ook de mensen in die andere groep hadden evengoed sterke persoonlijke afkeergevoelens. Geleidelijk aan kwamen deze broeders tot het inzicht dat deze situatie niet goed was. Er werd een tijd afgesproken, dat de ouderlingen van de twee groepen op een bepaalde rustige plaats zouden samenkomen. Ik vroeg de man die mij dit vertelde: “wat deed u?” En hij zei: “ik zal u vertellen wat wij deden. Wij kwamen samen en we bepaalden verscheidene dagen, waarin ieder zijn eigen hart zou onderzoeken”. Hier lag dus een werkelijk conflict; de emoties waren diep, zeer diep er bij betrokken. “Mijn vader was in een concentratiekamp gestopt, mijn moeder werd weggevoerd”. Deze dingen zijn geen kleinigheden, zij treffen het hart diep en roepen sterke emoties op. Maar deze mensen verstonden het bevel van Christus hieromtrent en gedurende verscheidene dagen deed iedere man niets anders dan zijn eigen hart onderzoeken met het oog op zijn eigen fouten en de geboden van Christus. En daarna kwamen zij bijeen.

Ik vroeg de man: “wat gebeurde er toen?” En hij zei: “we waren eenvoudig één”. Naar mijn mening is dit het nu precies, waarover Jezus gesproken heeft. De Vader heeft de Zoon gezonden!

18. GESCEIDEN, MAAR ÉÉN

Het beginsel waarover wij spreken is universeel; van toepassing op alle tijden en plaatsen. Laat me u dan een tweede illustratie geven - een andere bevestiging van hetzelfde beginsel.

Ik heb jarenlang gewacht op een tijd waarin twee groepen van wedergeboren christenen die om goede redenen het onmogelijk achten samen te werken, uit elkaar gaan zonder bittere woorden tegen elkaar te zeggen. Jaren lang heb ik verlangd naar twee groepen, die zouden voortgaan met lief

de te tonen aan een opmerkelijk toeziende wereld, ook wanneer zij tot het punt kwamen waar organisatorische eenheid tussen hen niet langer mogelijk scheen. Theoretisch moet natuurlijk iedere plaatselijke kerk in staat zijn te prediken tot heel de gevarieerde samenleving. Maar in de praktijk moeten we erkennen, dat het in bepaalde plaatsen wel erg moeilijk wordt. De behoeften van de verschillende sectoren van de samenleving verschillen zeer.

Onlangs deed zich een probleem van deze aard voor in een grote stad in het middenwesten van de Verenigde Staten. Een aantal mensen, aangepast aan de moderne tijd, ging naar een bepaalde kerk., maar de predikant kwam gaandeweg tot de overtuiging, dat hij niet in staat was om te prediken en herder te zijn voor beide groepen tegelijk. Sommige mensen kunnen dit wel, maar hij persoonlijk vond het niet mogelijk predikant te zijn voor het gehele spectrum van zijn gemeente - voor de langharigen en de zeer vreemde mensen die zij meebrachten en tegelijk voor de mensen uit de naaste omgeving.

Het voorbeeld van zichtbare liefde dat ik u ga vertellen moet u niet beschouwen als een situatie die in onze dagen iets vanzelfsprekends is. In onze generatie kan het gebrek aan liefde van beide kanten komen: mensen uit de middelklasse kunnen maar al te gemakkelijk hooghartig en liefdeloos zijn jegens de langharige christenen en de langharige christenen kunnen even hooghartig en liefdeloos zijn jegens de kortharige christenen.

Na lange tijd getracht te hebben samen te werken, kwamen de ouderlingen samen en besloten er twee gemeenten van te maken. Zij maakten het volkomen duidelijk, dat zij niet verdeelden omdat de leer verschillend was, maar dat zij deze verdeling deden uit praktische overwegingen. Een lid van de oude kerkeraad ging naar de nieuwe groep. Beide werkten onder de gehele kerkeraad om een ordelijke overgang te hebben. Nu hebben zij twee gemeenten en zij brengen bewust liefde in praktijk jegens elkander.

Hier is wel gemis aan organisatorische eenheid, maar toch ware liefde en eenheid die de wereld mag opmerken. De Vader heeft de Zoon gezonden!

Ik ben er in het diepst van mijn hart van overtuigd dat, terwijl we worstelen met de vraag hoe de prediking van het Evangelie in het midden van de twintigste eeuw moet geschieden, in onze boodschap het grote belang van zichtbare liefde moet doorklinken. Wij moeten de beslissende apologie niet vergeten. De wereld heeft het recht op ons te zien wanneer wij, als ware christenen, tot praktische verschillen komen en zij moet in staat zijn waar te nemen dat wij elkaar liefhebben. Onze liefde moet een vorm hebben die de wereld kan zien - zij moet heel duidelijk waarneembaar zijn.

19. HET ENIGE WARE KENMERK

Laat ons nog eens zien naar de bijbelse teksten die zo duidelijk het kenmerkende van de ware christen aanwijzen:

“Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander” (Joh. 13:34-35).

“Opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt” (Joh. 17:21).

Wat zullen wij dan tot besluit zeggen? In de eerste plaats dat zoals de Samaritaan de gewonde man liefhad, wij als christenen opgeroepen worden om alle mensen lief te hebben als onze naasten, hen liefhebbende als onszelf. Ten tweede, dat wij alle ware christenen zozeer moeten liefhebben dat de wereld het kan zien. Dit betekent dat wij liefde moeten betonen aan onze broeders te midden van onze geschillen - groot of klein -, onze broeders liefhebbende ook wanneer het ons iets kost, hen liefhebbend ook in tijden van enorme emotionele spanningen, hen liefhebben zo dat de wereld het duidelijk kan zien. In één woord: we moeten tonen en in praktijk brengen de heiligheid van God en de liefde van God, want zonder dit bedroeven wij de Heilige Geest.

Liefde - en de eenheid waarvan zij getuigt - is het kenmerk dat Christus aan de christenen als merkteken te dragen gaf, zichtbaar voor de gehele wereld. Alleen door dit merkteken kan de wereld weten dat christenen inderdaad christenen zijn en dat Jezus Christus gezonden werd door de Vader.

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: <http://users.skynet.be/fa390968/index.htm> of <http://www.verhoevenmarc.be/index.htm>

Ga hier naar de [Nieuwste Artikelen](#) of <http://www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm>